

EXPUNERE DE MOTIVE

În Programul de Guvernare pentru perioada 2005-2008, la capitolul 7 « Politica de protecție socială », este prevăzută introducerea și implementarea în cadrul sistemului de asigurări sociale a unor noi componente, facultative și obligatorii, administrate privat.

Fără îndoială că acest demers trebuie să se desfășoare în condițiile unui control public transparent și eficient asupra gestionării acestora.

Inițial, potrivit Legii nr. 249/2004 privind pensiile ocupaționale, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor a fost desemnată drept autoritatea de reglementare și supraveghere în materie, aceasta urmând să reglementeze, să coordoneze și să controleze activitatea entităților implicate în domeniul pensiilor ocupaționale printr-un departament distinct.

Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, apărută ulterior, prevede înființarea unei noi instituții, respectiv Comisia de Supraveghere a Fondurilor de Pensii, ca autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub controlul Parlamentului României, prin desprinderea departamentului specializat în supravegherea pensiilor ocupaționale din cadrul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor. Legea prevede că, în primii 3 ani de la înființare, cheltuielile Comisiei vor fi finanțate integral de la bugetul de stat.

Data de apariție a noii instituții este incertă, legea stabilind doar un termen-limită, care poate fi cel mai târziu la 1 ianuarie 2007.

Teoretic, până la data înființării Comisiei de Supraveghere a Fondurilor de Pensii, toate atribuțiile acesteia sunt exercitate de către departamentul specializat în supravegherea pensiilor ocupaționale din cadrul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor.

O asemenea abordare ridică numeroase probleme de ordin practic, a căror rezultantă este întârzierea demarării procesului de colectare a contribuțiilor pentru fondurile de pensii administrate privat până la 1 ianuarie 2008.

Mai mult, chiar activitatea departamentului specializat în supravegherea pensiilor ocupaționale din cadrul Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor este pusă sub semnul întrebării sub aspectul surselor de finanțare a activității acestuia.

Apreciind importanța unui control public transparent și eficient asupra gestionării fondurilor de pensii - facultative și obligatorii - administrate privat, este de subliniat faptul că acesta nu impune, în mod necesar, constituirea unei noi autorități de reglementare și supraveghere, deoarece el poate fi realizat și de actuala Comisie de Supraveghere a Asigurărilor, prin extinderea atribuțiilor și, evident, a dimensiunii sale organizatorice.

Avem în vedere, în primul rând, similitudinile dintre plasamentele fondurilor de pensii și cele efectuate de societățile de asigurări, sub aspectul duratei lor și a posibilităților de investire în instrumentele financiare prevăzute de lege.

O altă similitudine pornește de la dimensiunea de „asigurare” (socială) sub care pot fi privite fondurile de pensii. Chiar și în prezent, firmele de asigurări oferă o serie de produse care simulează - până la un punct - conceptul de pensie privată: asigurări de viață cu rambursarea primelor, anuități, asigurarea la termen de supraviețuire ș.a.

Din experiența țărilor care au instituționalizat sistemul de pensii private, s-a observat faptul că principalii operatori din piață (societățile de administrare a fondurilor) sunt organizați fie ca subsidiare ale unor mari firme de asigurări, fie ca un joint-venture în care societățile de asigurări dețin o poziție semnificativă sau chiar de control.

În asemenea condiții, numeroase state au optat pentru o instituție comună de reglementare și supraveghere în domeniul asigurărilor și fondurilor private de pensii. Ne referim, în acest sens, la experiența din Belgia, Cehia, Finlanda, Luxemburg, Olanda, Polonia, Portugalia, Spania.

Avantajele unei astfel de abordări sunt relevante, atât sub raportul reducerii costurilor de constituire și funcționare, cât și în ceea ce privește diseminarea, către noua zonă de responsabilitate, a experienței dobândită de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor în materie de reglementare, autorizare și supraveghere, fapt care permite o abordare flexibilă - sub raport uman și financiar - a viitoarelor atribuții, în cadrul autorității existente.

Din aceste motive, a fost inițiat prezentul proiect de lege, ale cărei principale reglementări privesc:

- extinderea sferei de autoritate a Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor cu atribuții care privesc reglementarea și supravegherea fondurilor private de pensii, noua sa denumire urmând a fi Comisia de Supraveghere a Asigurărilor și Fondurilor de Pensii;
- completarea Consiliului Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor și Fondurilor de Pensii cu un vicepreședinte și un membru; procedeul a mai fost utilizat în Legea nr. 129/2000 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 69/1997, numărul membrilor Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare fiind majorat de la 5 la 7, odată cu includerea în sfera de autoritate a CNVM a burselor de mărfuri;
- reorganizarea Consiliului Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor și Fondurilor de Pensii, care va funcționa în plenul său, pentru adoptarea deciziilor majore, de natură strategică și prin două comitete de supraveghere specializate pe domenii (asigurări și fonduri de pensii), pentru gestionarea activităților curente;
- asigurarea temporară, cu resurse ce nu grevează asupra bugetului public, a activităților privind reglementarea, autorizarea și supravegherea fondurilor private de pensii, până la obținerea de venituri proprii din activitățile menționate, potrivit legislației fondurilor de pensii.

Este de menționat faptul că, dobândirea de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor a calității de autoritate administrativă autonomă de specialitate în domeniul fondurilor de pensii este de natură să contribuie și la realizarea altor obiective ale Programului de Guvernare, cum ar fi: îmbunătățirea Legii nr. 249/2004 privind pensiile ocupaționale, în ideea transpunerii prevederilor Directivei 41/2003/CE în materie, completarea sistemului pensiilor ocupaționale cu componente legislative dedicate angajaților din sistemul bugetar și din instituțiile publice; introducerea unor alte posibilități de pensii facultative cu contribuții deductibile și administrare privată.

Față de cele prezentate mai sus, am întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

Inițiatori:

Deputat Mureș – Eugen Nicolăescu
Deputat Cluj – Horea Uioreanu

